

Darja Mertelj

DOI: 10.4312/vestnik.6.273-278

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
darja.mertelj@guest.arnes.si

Ercolino, Elettra & Pellegrino Anna T. (2013): *Amici d'Italia (livello 1), libro dello studente*. Loreto: ELI, ISBN 978-88-536-1511-4, mehka vezava, 144 strani, 14,50 EUR
Ercolino, Elettra & Pellegrino Anna T. (2013): *Amici d'Italia (livello 1), eserciziario*. Loreto: ELI, ISBN 978-88-536-1512-1, mehka vezava, 80 strani, 11,00 EUR
Ercolino, Elettra & Pellegrino Anna T. (2013): *Amici d'Italia (livello 1), guida*. Loreto: ELI, ISBN 978-88-536-1513-8, mehka vezava, 160 strani, 22,80 EUR

Ercolino, Elettra & Pellegrino Anna T. (2013): *Amici d'Italia (livello 2), libro dello studente*. Loreto: ELI, ISBN 978-88-536-1515-2, mehka vezava, 144 strani, 14,50 EUR
Ercolino, Elettra & Pellegrino Anna T. (2013): *Amici d'Italia (livello 2), eserciziario*. Loreto: ELI, ISBN 978-88-536-1516-9, mehka vezava, 80 strani, 11,00 EUR
Ercolino, Elettra & Pellegrino Anna T. (2013): *Amici d'Italia (livello 2), guida*. Loreto: ELI, ISBN 978-88-536-1517-6, mehka vezava, 160 strani, 22,80 EUR

AMICI D'ITALIA (LIVELLO 1 E 2)

Učni komplet **AMICI D'ITALIA** je namenjen osnovnošolskim mlajšim najstnikom na začetni stopnji učenja italijanščine kot tujega jezika, torej je primeren za učence tretje triade slovenske osnovne šole. Ob prvem stiku z učbeniškim kompletom lahko opazimo, da se učni komplet izrazito zgleduje po anglosaških učbeniških kompletih za angleščino kot tuji/drugi jezik: prevladuje prelom strani na dva stolpca, bogat je s slikovnim gradivom, vendar to ne prevlada nad besedilnim delom učbenikom oz. je primerno uravnoreženo, med slikovnim gradivom so ilustracije in fotografije vrstnikov učencev tega starostnega obdobja, med uvajalnimi besedili na začetku učnih enot izrazito prevladujejo dialogi, daljša besedila za bralno razumevanje so na koncu učbeniških enot. Učbenik je zasnovan kot »delovni učbenik« v duhu na dejavnostih osredinjenega procesa učenja/poučevanja, zato je učenec stalno soočen z izvajanjem različnih nalog, ob katerih se razvija jezikovno znanje v najširšem pomenu.

V primerjavi z anglosaškimi učbeniški kompleti je še vedno precej kulturnih vsebin, kjer pa je avtorjem uspelo povezati učenje jezika s spoznavanjem Italije in dejstev s področja italijanske t. i. visoke in vsakdanje kulture. Mestoma sicer vsebine tega razdelka spominjajo na reklame, vendar bo vsak učitelj znal omenjena mesta primerno izrabiti za

doseganje jezikovnih in sporazumevalnih ciljev pouka, ter tudi primerno relativizirati navedene vsebine.

Glede barvnih oznak posamičnih učnih enot so se avtorji odločili za enotno barvno označevanje posamičnih sestavin jezikovnega znanja v *vseh učnih enotah*, torej ni iste barvne oznake za celotno učno enoto, pač pa so z enako barvo označeni posamezni deli učbeniških enot: z oranžno prvi dve strani z uvajalnim besedilom in spremljajočimi nalogami, z zeleno naslednji dve strani za utrjevanje besedišča, sledita dve vijolično označeni strani z nalogami za razvijanje komunikacije (ustnega in pisnega sporazumevanje/sporočanja), nadaljnji dve strani sta modri za slovnico in razvijanje jezikovne zavesti, z modro-zeleno sledita dve strani kontrolnih nalog za samopreverjanje, z rdečo pa se zaključuje vsaka lekcija, tj. z dvojno stranjo z besedili o elementih italijanske kulture in družbe, ki vsebujejo tudi linke na spletne strani na isto temo in/ali na video posnetek.

Sestava učbeniškega kompleta *AMICI D'ITALIA*

1. **učbenik** (uvodna + 9 učnih enot, po zaključku vsake tretje je razdelek »Potegnimo črto« (ital. *Tiriamo le somme*), oblika testa za samopreverjanje, kjer je prub. ena stran jezikovnih nalog (slovnice in besediščne naloge) in ena stran slušnega in/ali bralnega razumevanje v različnih oblikah, preverjanja produktivnih zmožnosti pa ni);
2. **k učbeniku ne sodi CD za učenca** (zvočne zapise učbenika ima le učitelj na »učiteljevih« CD-jih oz. v digitalnem učbeniku (ital. *Libro digitale per l'insegnante*);
3. **delovni zvezek, s CD-jem za učenca** (ital. *Eserciziario, con CD audio*);
4. **priročnik za učitelja** (v njem so poleg glotodidaktičnih napotkov navedene tudi vse rešitve nalog učbenika in delovnega zvezka, ter transkripcije vseh slušnih besedil);
5. **tri CD-ji kot del priročnika za učitelja** (dva vsebujeta zvočne zapise s slušnimi besedili, ki dopolnjujejo 'učbeniške' učne enote, tretji CD pa vsebuje slušne zapise za vse teste znanja.

UČBENIK

Učbenika obsegata po 144 strani, vse v barvnem tisku. Namenjena sta aktivni uporabi, učenci torej vanju pišejo. Uvodna preglednica vsebin vsebuje naslove posamičnih učnih enot. V učbeniškem delu je kratka uvodna učna enota in še 9 nadaljnjih, ki jim je namenjeno po 12 strani. Teme so del sveta 12- do 14-letnih najstnikov:

Amici d'Italia 1	Amici d'Italia 2
uvodna enota: Dobrodošli !	uvodna enota: Spet pričnimo!
1. enota: Prvi šolski dan	1. enota: A se nekje dobimo?
2. enota: Vse najboljše !	2. enota: Učna ura telovadbe
3. enota: Naloga iz italijanščine	3. enota: Popoldne v kinu
Enota za utrjevanje 1 (<i>Tiriamo le somme</i>)	Enota za utrjevanje 1 (<i>Tiriamo le somme</i>)
4. enota: Nov sošolec	4. enota: Joj, kako mi kruli!
5. enota: Kako lep dan!	5. enota: Lepe praznike!
6. enota: To je moja družina	6. enota: Počitnice na snegu
Enota za utrjevanje 2 (<i>Tiriamo le somme</i>)	Enota za utrjevanje 2 (<i>Tiriamo le somme</i>)
7. enota: Ko bom velik, želim postati ...	7. enota: Pust
8. enota: Nakupovanje	8. enota: Kako lepa glasba!
9. enota: Lepe počitnice!	9. enota: Kakšno je vreme?
Enota za utrjevanje 3 (<i>Tiriamo le somme</i>)	Enota za utrjevanje 3 (<i>Tiriamo le somme</i>)
Glosar (po učnih enotah)	Dramaturška predstava
Italijanske regije	Glosar (po učnih enotah)
Dramaturška predstava	Italijanske regije
Dodatek	Italijanska zgodovina
Zemljevid Italije – fizični	Zemljevid Italije – fizični
Zemljevid Italije – politični	Zemljevid Italije – politični

Učne enote uvaja v večini primerov srednje dolg dialog, ki ga učenci poslušajo in/ali berejo, ter rešujejo spremljajoče naloge za (slušno) razumevanje. V tem prvem sklopu učne enote (obarvanem oranžno) so tudi že naloge za razvijanje ustnega sporazumevanja (po vzorčnih dialogih). Vsekakor lahko učenci posnemajo oz. zaigrajo igro vlog tudi z uvodnim dialogom (kot popolno/delno posnemanje dialoga).

Naslednji dvostranski sklop je namenjen utrjevanju besedišča (obarvan vsakič zeleno), v katerem po pričakovanih glede na raven A1-A2 prevladujejo naloge s povezovanjem slikovne iztočnice in izrazov. Med besediščne naloge so umeščene tudi naloge, kjer učenci urijo uporabo pomensko zaključenih delov komunikacije (angl. language chunks). Pri drugem delu, za raven A2, prav tako prevladujejo naloge s povezovanjem slikovne iztočnice in izrazov, mestoma se pojavlja tudi uporaba v besedilih ali povedih ter učenje ob definicijah izrazov.

Naslednji, »vijolični« sklop, je namenjen urjenju sporazumevanja, zato v njem najdemo naloge, ki spodbujajo učence k ustni in pisni komunikaciji, večinoma po besedilnih modelih oz. variacijah besedilnih zgledov. V primerjavi s prvim delom (*AMICI D'ITALIA I*) je v drugem delu več *predstavitev* različnih govornih aktov (sicer v skladu s SEJO), toda to gre na škodo nalog z iztočnicami, ob katerih učenci utrjujejo govorno komunikacijo (t. i. naloge komunikacijskega drila).

Sledi »modri sklop« učne enote, ki je namenjen slovničnim preglednicam, ki jih spremljajo tudi slovnične naloge: po vsaki (rumeno obarvani) slovnični preglednici sledi vsaj ena naloga, v kateri učenci urijo obliko predhodno kratko predstavljene slovnične strukture.

Naslednji sklop je modro-zelene barve (barvno slabše ločljiv od predhodnega modrega slovničnega sklopa) in je poimenovan »Za potrdilo« (ital. *Verso la certificazione*), kjer so

po štiri naloge, po ena za vsako od zmožnosti: bralno in slušno razumevanje, ter govorno in pisno sporočanje, pripravljene seveda glede na cilje SEJO (za ravni A1 in A2).

Zadnji, rdeče označeni sklop vsake učne enote je namenjen vsebinam o elementih italijanske kulture in družbe, najpogosteje gre za krajša informativna besedila in naloge za razvijanje bralnega razumevanja, pogoste pa so tudi spodbude za ogled vsebin spletnih strani in video posnetkov. Marsikatera vsebina je lahko potencialno zanimiva za medpredmetno povezovanje, npr. z geografijo, zgodovino, glasbeno vzgojo, likovnim poukom, podobno kot je sklop s slovnico lahko vsakič predmet medpredmetnega povezovanja s slovenščino.

Rešitve nalog iz učbenika so navedene v glotodidaktičnih opisih in napotkih za posamične učne enote v *Priročniku za učitelja*.

Slušna besedila za vse učne enote so na voljo na CD-jih, ki so priloga k priročniku za učitelja (več o njih gl. v nadaljevanju). Omeniti velja, da so zvočna besedila v učbeniku označena z zaporedno številko (s prvega in drugega) »učiteljevega« CD-ja, prav tako pa tudi slušna besedila za fotokopirne predloge s testi (njim je namenjen tretji »učiteljev« CD).

DELOVNI ZVEZEK, Z ZVOČNIM CD-JEM

Delovna zvezka obsegata po 80 strani, v črno-belem in modrem tisku. Naloge sistematično in neposredno dopolnjujejo posamične dele učnih enot učbenika: vsaki učni enoti je namenjenih po 8 strani, in sicer po ena stran za uvajalni dialog, za besedišče, za komunikacijo, dve strani za slovnico, dve strani za še en dodaten sklop nalog za štiri zmožnosti (za sklop »Za potrdilo«, ital. *Verso la certificazione*), ter ena stran za samovrednotenje znanja ob izjavah »Znam...«, kjer pa vsaki izjavi sledi tudi konkretna naloga produktivnega tipa, kjer učenec pokaže, da nekaj resnično zna povedati ali napisati.

Rešitve nalog iz delovnega zvezka so navedene v glotodidaktičnih opisih in napotkih za posamične učne enote v *Priročniku za učitelja*.

Slušnih besedil je 51, vsa so na enem CD-ju in omeniti velja, da so zvočna besedila tudi v delovnem zvezku označena z zaporedno številko. Nekateri zvočni zapisi učbenika se mestoma ponovijo na »učenčevem« CD-ju (sestavni del delovnega zvezka), saj so v delovnem zvezku nadaljnje naloge k zvočnim posnetkom iz učbenika in jih morajo učenci doma ponovno poslušati ter se ob njih učiti. Ostala besedila so različna. Transkripcije besedil s CD-jev so vključene v učne enote le primeru uvajalnega dialoga in delno pri nalogah za utrjevanje besedišča in komunikacije, transkripcije ostalih slušnih besedil so na voljo le v priročniku za učitelja.

PRIROČNIK ZA UČITELJA, S TREMI CD-JI ZA »UČITELJA«

V uvodu (ital. *Introduzione*) je na prvih 13 straneh (od 160 strani celotnega priročnika) izčrpno predstavljen koncept učbeniškega kompleta, namen in vloga njegovih posamičnih delov, tako v učbeniku kot v delovnem zvezku, pri čemer je še posebej izpostavljena navezava na SEJO in na vse štiri mednarodne italijanske certifikate o znanju italijanščine za odrasle, ter tri od istih italijanskih ustanov, ki poleg tega izdajajo tudi certifikate znanja za otroke in mladostnike do 18. leta starosti. Prav zaradi slednjih vsebuje učbeniški komplet *AMICI D'ITALIA*, v učbeniku in delovnem zvezku ter tudi v fotokopirnih predlogah Priročnika, številne komplete nalog, ki učence neposredno pripravljajo na omenjene mednarodno veljavne izpite za pridobitev certifikatov znanja.

V uvodu Priročnika je nazorno pojasnjen princip dela s posamičnimi stalnimi deli učnih enot, od uvajalnega dialoga do (zadnjega) sklopa o kulturnih vsebinah. Zatem so izčrpnje metodološko predstavljene vse učne enote, po učnih korakih od naloge do naloge. Predstavitev vsake učne enote se zaključi s rešitvami nalog.

Sledi nekakšen dodaten »učbenik v učbeniku«, saj sledi izjemno bogat sklop fotokopirnih predlog:

- fotokopirne predloge z nizom nalog za video posnetke in za linke, uporabljene v posameznih učnih enotah, v zadnjem (kulturno-civilizacijskem) sklopu;
- transkripcije in rešitve vseh nalog v delovnem zvezku;
- obsežen sklop fotokopirnih predlog za različne vrste testov znanja, praviloma dolgih eno ali dve strani A4, s snovjo posamičnih učenih enot, in sicer:
 - a) najprej je na voljo 20 testov za vseh 10 učnih enot, npr. test (ital. *Bilancio*) 3A in 3B, ki vsebujejo naloge za besedišče, slovnico in pisno sporočanje,
 - b) sledi 10 testov, po en test za vsako učno enoto, za utrjevanje (ital. *Rinforzo*), ki vsebuje polovico strani nalog za besedišče in polovico strani za slovnico,
 - c) sledi 20 testov »Za potrdilo« (ital. *Verso la certificazione*), po dva testa za vsako učno enoto, v katerih so po štiri naloge, ena za vsako od štirih zmožnosti: slušno in bralno razumevanje, pisno in ustno sporočanje,
 - d) na zadnjih nekaj straneh so fotokopirne predloge za še dodatne naloge za jezikovno kompetenco za posamične učne enote.

Na koncu so rešitve celotnega predhodnega sklopa testov, ter transkripcije slušnih besedil. Na koncu Priročnika so še navodila za uprizoritev predstave ob zaključku šolskega leta, ter seznam vseh zvočnih zapisov na zvočnih CD-jih.

BESEDIŠČE IN SLOVNICA

V starostnem obdobju mlajših najstnikov je sistematično poučevanje in učenje besedišča ključno, še zlasti njegova uporaba v sporazumevalnih situacijah, ki so primerne za ravni A1-A2. Ker ima vsaka učna enota svojo vodilno temo (gl. teme pri opisu zgradbe učbenika), so besediščni sklopi (z več 'podmnožicami') sestavni del proces učenja, v tem učbeniškem kompletu je ta vidik še prav posebej poudarjen tako v učbeniku kot delovnem zvezku. Preverjanje besedišča kot samostojne in izjemno pomembne sestavine znanja pa je vključeno tudi v obsežni sklop fotokopirnih predlog testov za posamične učne enote.

V starostnem obdobju mlajših najstnikov je nujno pričeti s sistematičnim in eksplisnim poučevanjem slovnice, na tej starostni stopnji bi bilo implicitno obravnavanje slovnčnih struktur neustrezno. Primerno je, da učitelj primerno »dozira« slovnčne vsebine oz. strukture tako v šolsko kot domače delo, pri učencih postopoma izgrajuje zavest o jeziku kot logičnem, z materinščino in/ali angleščino medsebojno povezljivem sistemu, ter učence navaja, da je poznavanje slovnčnih struktur podlaga za njihovo pravilno uporabo pri razumevanju in tvorjenju sporočil v tujem jeziku. Poleg tega učbeniški komplet *AMICI D'ITALIA* na posrečen in učinkovit način povezuje komunikacijske in slovnčne strukture (prisotne oz. vključene v besedila), tako da bi učenci ob tem učbeniškem kompletu morali dosegati ne le tekočnost, pač pa tudi pravilnost pri uporabi tujega jezika.

V učnem kompletu *AMICI D'ITALIA* princip poučevanja in učenja temelji na nezavednem usvajanju jezika *in* na zavestnem učenju italijanščine kot tujega jezika, torej se izmenjujejo dejavnosti za bralno in slušno razumevanje, za urjenje tekočnosti in pravilnosti pri izražanju, ter vodeno posnemanje za to raven značilnih jezikovnih in sporazumevalnih vzorcev v krajših besedilih.

Obenem učbenik s svojo jasno označenostjo in sistematičnostjo v učencu uzavešča tudi zavest o učenju jezika kot procesu. Učbenik nudi možnosti za različne oblike dela, poleg dela v dvojicah in/ali skupinah bi še posebej veljalo izpostaviti možnost dramatizacije dialogov z razdelitvijo vlog med učence ter priprave zaključne gledališke predstave.

Avtorji prepuščajo odločitev glede uporabe materinščine učitelju, ki naj bi jo uporabil po svoji presoji (npr. pri kratkih slovnčnih pojasnilih, pri besedišču, ki ne more biti ilustrirano ipd.).